

Přednáška - Suhotra Svámí

Bhagavad-gíta 10.8, Praha 6.10.1993

Otázky a odpovědi

*aham sarvasya prabhavo
mattaḥ sarvaṁ pravartate
iti matvā bhajante mām
budhā bhāva-samanvitāḥ*

PŘEKLAD:

Jsem zdrojem všech duchovních i hmotných světů. Všechno pochází ze Mne. Moudří, kteří to dokonale vědí, Mi oddaně slouží a uctívají Mně z celého srdce.

VÝZNAM:

Učenec, který důkladně prostudoval Vedy a nabyt poznání od autorit, jako je Pán Caitanya, a který ví, jak toto učení upotřebit, chápe, že Kṛṣṇa je původem všeho v hmotném i v duchovním světě. Jelikož tuto skutečnost dobře zná, jeho oddaná služba Nejvyššímu Pánu je neochvějná. Z jeho cesty ho nemohou svést ani hlupáci, ani sebevětší množství nesmyslných komentářů. Mezi všemi védskými spisy vládne soulad v tom, že Kṛṣṇa je původcem Brahmy, Šivy a všech ostatních polobohů. V Atharva Vedě (Gopāla-tāpanī Upaniṣad 1.24) stojí: *yo brahmāṇaṁ vidadhāti pūrvaṁ yo vai vedāṁś ca gāpayati sma kṛṣṇaḥ* — “Byl to Kṛṣṇa, kdo na počátku zasvětil Brahma do védského poznání a kdo toto poznání rozšířil.” A dále se uvádí: *atha puruṣo ha vai nārāyaṇo 'kāmayata prajāḥ srjeyeti* — “Tehdy Nārāyaṇa, Nejvyšší Osobnost, zatoužil stvořit živé bytosti.” (Nārāyaṇa Upaniṣad 1) Totéž písmo pokračuje: *nārāyaṇād brahmā jāyate, nārāyaṇād prajāpatiḥ prajāyate, nārāyaṇād indro jāyate, nārāyaṇād aṣṭau vasavo jāyante, nārāyaṇād ekādaśa rudrā jāyante, nārāyaṇād dvādaśādityāḥ* — “Nārāyaṇa je původem Brahmy a v Nārāyaṇovi mají svůj původ také praotcové. Nārāyaṇa je rovněž příčinou zrození Indry, vzešlo z Něho i osm Vasuů, jedenáct Rudrů a dvanáct Ādityů.” Tento Nārāyaṇa je expanzí Kṛṣṇy.

V téže Vedě také stojí: *brahmaṇyo devakī-putraḥ* — “Nejvyšší Osobnost je Kṛṣṇa, syn Devakī.” (Nārāyaṇa Upaniṣad 4) Dále je řečeno: *eko vai nārāyaṇa āsīn na brahmā na īśano nāpo nāgni-samau neme dyāv-āpṛthivī na nakṣatrāṇi na sūryaḥ* — “Na počátku stvoření tu byl pouze Nārāyaṇa, Nejvyšší Osobnost. Brahmā, Šiva, voda, oheň, měsíc, hvězdy na nebi ani slunce neexistovali.” (Mahā Upaniṣad 1) V témže písmu rovněž stojí, že Pán Šiva má svůj původ v Nejvyšším Pánu. Vedy uvádějí, že Nejvyšší Pán, stvořitel Brahmy a Šivy, je tím, kdo má být uctíván.

V Mokṣa-dharmě Kṛṣṇa říká:

*prajāpatim ca rudraṁ cāpy
aham eva srjāmi vai
tau hi mām na vijānīto
mama māyā-vimohitau*

“Praotce, Šivu a další jsem stvořil Já, ale oni to nevědí, protože jsou oklamáni Mou matoucí energií.” Ve Varāha Purāṇě je řečeno:

*nārāyaṇaḥ paro devas
tasmā jātaś caturmukhaḥ
tasmād rudro 'bhavad devaḥ
sa ca sarva-jñatām gataḥ*

“Nārāyaṇa je Nejvyšší Osobnost Božství. Z Něho vzešel Brahmā, ze kterého vzešel Šiva.”

Pán Kṛṣṇa je zdrojem veškerého tvoření a je nazýván pravou příčinou všeho. Sám říká: “Všechno pochází ze Mě, a proto jsem původním zdrojem veškerého projevu. Vše se nachází pode Mnou; nikdo není výše než Já.” Neexistuje žádný jiný svrchovaný vládce než Kṛṣṇa. Ten, kdo takto Kṛṣṇu zná prostřednictvím pravého duchovního učitele a zná i náležité odkazy z védské literatury, věnuje veškerou svou energii rozvíjení vědomí Kṛṣṇy a stává se skutečně učeným člověkem. Všichni ostatní, kteří Kṛṣṇu patřičně neznají, nejsou ve srovnání s ním nic jiného než hlupáci. Jedině hlupáci mohou považovat Kṛṣṇu za obyčejného člověka. Ten, kdo si je vědom Kṛṣṇy, se jimi nemá nechat zmást; měl by si dát pozor na všechny neautorizované komentáře a výklady Bhagavad-gīty a s rozhodností neochvějně rozvíjet vědomí Kṛṣṇy.

PŘEDNÁŠKA OD HH SUHOTRY SWAMIHO:

Nějaké otázky?

Je možné ptát se na stejnou otázku, kterou už pokládal někdo před námi? Je odpověď na otázky vždy osobní nebo je pro každého?

To závisí na tom, jaká doba ty dvě otázky odděluje. Když se někdo na něco zeptá, já odpovím a hned nato se někdo zeptá na stejnou věc, tak řeknu, že to je zvláštní. Ale jestli mezi otázkami je nějaký čas a prostor, pak je to v pořádku. Někdy můžeme na odpověď zapomenout a nebo se v lekci hovoří o podobných věcech, takže to můžeme vidět z jiného pohledu a můžeme o tom chtít slyšet něco více. Šríla Prabhupáda vysvětloval, že jelikož je Kṛṣṇa neomezený, je i filozofické chápání Kṛṣṇy neomezené. Dokonce i když něco vypadá jako základní věc – např. když Kṛṣṇa v Bhagavad-gítě říká, že je chuť vody. Šríla Prabhupáda říkal, že i takové věci lze chápat tisíci, milióny způsobů, podle úrovně realizace. Protože je Kṛṣṇa neomezený. Čím více vyvíjíme vědomí Kṛṣṇy, tím více chápeme i základní body z jiných perspektiv. Takže je možné ptát se na stejnou věc znova a znova, ale prosím ne okamžitě, nechte mezi tím nějaký čas.

Můžeme zaměstnat sentimentální ve službě Kṛṣṇovi nebo se máme snažit se jí zbavit?

Sentimenty jsou určeny pro Kṛṣṇu. Sentiment znamená city. Původ tohoto slova pochází od smyslů a myslí. Máme hmotné smysly a mysl a když jsme sentimentální na hmotné úrovni, tak to není dobré. To je překážka pro čistou oddanou službu. Ale původně máme duchovní mysl a smysly a duchovní sentimenty nebo emoce. A ty se

probudí procesem *bhakti*. Když slyšíme nějaké pohnuté vyprávění o Kršnových zábavách, tak to v nás může probudit city, např. když s Draupadí zacházeli Kuruovci na shromáždění nepříjemným způsobem, tak nás to může dovést až k pláči. Někdy se říká, že když máte takové city, tak je to světská záležitost, protože nejste na takové úrovni, abyste měli upřímné sentimenty. Bez ohledu na to na jaké jsme úrovni, když v nás probouzí naslouchání o Kršnovi city, tak je to očišťující. Když např. slyšíme písně Narottama dáse Thákura, ve kterých nařiká nad tím, jak je pokleslý, můžeme při tom myslet na vlastní situaci, protože Naróttama dás Thákur zpívá tyto písně pro náš prospěch. „*Hari hari bifalé džanáma gonáinu manuše džana ...*“ Pane, narodil jsem se v lidském těle a dostal jsem tak příležitost uctívat Rádhu a Kršnu, ale namísto toho abych to dělal, nevyužil jsem to a pil jsem jed. A to, že jsem pil jed, znamená, že jsem se vědomě zaměstnával ve smyslovém požitku. To je velice dojímavá píseň. Má nás vyvést z naší nevědomosti, z naší letargie. Má to způsobit, abychom byli nešťastní z vlastní hlouposti, z toho, jak opomíjíme vědomí Kršny. Když rozjímáme nad těmi písněmi, tak cítíme smutek a chce se nám plakat a Prabhupáda říkal, že to je očišťující. Když ty city probouzejí pravé zdroje, tak to je v pořádku a nemá se to zavrhat jako něco špatného. Naše sentimenty se musí postupně očistit. Později se probudí pravé duchovní pocity. Ale pokud jsme sentimentální z hmotných důvodů, tak to je překážka. Rozeznat mezi duchovní a hmotnou emocí je snadné. Pokud je příčina té emoce pravé naslouchání, pak je duchovní. Další otázka?

Obsahuje filozofie vědomí Kršny nějaká symbolická vysvětlení?

Existují určité zvláštní symboly, které vysvětlují *áčárjové*. Např. pokyny Nárady Muniho Pračétům, synům Dakši, v sobě mají mnoho symbolismu. A tuto symboliku Nárada vysvětluje filozofickými pojmy. Jde o vyprávění o Purandžanovi ve čtvrtém zpěvu Šrímad-Bhágavatamu. Celý příběh je alegorie. Ale na konci je to vysvětlené, je uveden význam každého bodu. Rozhodně si tedy nemůžeme brát z textu cokoli jako symboliku, to by byla spekulace. Gándhí ve svém komentáři k Bhagavad-gítě říkal, že Kurukšétra ve skutečnosti znamená tělo a pět Pánduovců znamená pět smyslů. Celou Bhagavad-gítu tak vysvětluje jako symbol. To je ale nesmysl. Znamená to, že chce tomu textu vzít skutečný význam a dát mu vlastní význam. To je jednoduše neomezená mentální spekulace. Jak byste chtěli s takovým člověkem vycházet v každodenním životě? Žít nebo pracovat s člověkem, který ze všeho, co řeknete, vyvodí nějaký zvláštní význam. Pokaždé by vám řekl: „Já vím, co tím myslíš.“ A řekl by úplný opak. Vy byste mu řekli, ať rozsvítí, a on by vyšrouboval žárovku. A zahodil by ji. Takového člověka bychom považovali za blázna. Jak bychom s ním mohli komunikovat? S člověkem, který žije jen ve svém mentálním světě a vše chápe jen svým vlastním způsobem. Takoví jsou narkomani. Narkoman jde po ulici a uvidí štěrbinu ve zdi a připadá mu, že tam je nějaký nápis. Okolo procházejícím lidem začne vysvětlovat, co tam je napsáno. Ale oni budou říkat: „To je jen škvíra ve zdi, jsi blázen.“ Když něčí mysl takto vše vysvětluje a převrací význam, tak to je blázen. Není dovoleno, aby blázen vysvětloval *šástry*. Proto Šríla Prabhupáda dává Bhagavad-gítu takovou, jaká je. Žádná symbolika – taková, jaká je. – Poslední otázka?

V písmech se uvádí, že lásky k Bohu se dá docílit pěti způsoby. Nejen zpíváním Haré Kršna mahá-mantry, ale i nasloucháním Šrímad-Bhágavatamu, společností oddaných a ještě ...

Ty jsi myslel, že pořád musíme zpívat Haré Kršna a nic jiného? Copak pouze zpíváme? Haré Kršna mantra je Kršna a když zpíváš Haré Kršna, tak se stýkáš přímo s Kršnou. Když se přímo stýkáš s Kršnou, tak samozřejmě zažíváš extázi. Stejně je to se Šrímad-Bhágavatamem. Co je to Šrímad-Bhágavatam? Kršna. Tak proč by mělo být čtení Šrímad-Bhágavatamu něco jiného? První z těchto pěti způsobů je stýkat se s čistými oddanými a tím způsobem se stýkat s Kršnou. Druhý způsob je, že sloužíš Kršnovi a tím se také stýkáš s Kršnou. Třetí je naslouchat Šrímad-Bhágavatamu. Čtvrtý zpívat svaté jméno a pátý pobývat ve Vrndávanu. Všechny způsoby jsou určitým druhem stýkání se s Kršnou. A cílem tohoto hnutí je stýkat se s Kršnou a sloužit mu. Zároveň se dá říci, že kvůli znečištění v Kali-juze musíme jako první a nejdůležitější věc zpívat Haré Kršna mantru, protože jinak bychom nemohli nic pochopit při naslouchání Šrímad-Bhágavatamu. Kdybychom žili ve Vrndávanu a nezpívali Haré Kršna mantru, co bychom tam dělali? Kdybychom se snažili sloužit Kršnovi a nikdy nevyslovili jeho svaté jméno, co by to bylo za službu? Kdybychom se stýkali s Kršnovými oddanými a odmítali být jen jedinkrát vyslovit jméno Kršna, tak co by to bylo za společnost? Takže všech pět způsobů je stejně mocných a všechny vedou k vyvinutí lásky, ale zpívat Haré Kršna mantru je *juga-dharma* a je to nutná činnost k tomu, abychom mohli vykonávat i ty ostatní pěkným způsobem.

Šríla Prabhupáda kí-jay.
Bhagavad-gíta kí-jay.
Haribol.